

Dosarul nr. 2ra-1242/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (C. Valah)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Țurcan, Iu. Cotruță și N. Simciuc)

Î N C H E I E R E

4 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Galina Stratulat
Victor Burduh
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Talmaci Laura împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, intervenient accesoriu Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Pruteanu Vasile, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 decembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2016, Talmaci Laura a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor reclamanta a invocat că la 29 mai 2013, în temeiul Ordinului nr. 111-p din 29 mai 2013, a fost angajat ca funcționar public în calitate de Consultant al Direcției arte profesionale, învățământ artistic și industrii culturale din cadrul Ministerului Culturii, pe termenul de probă de 6 luni.

În baza respectiv, după expirarea termenului de probă, a fost confirmată definitiv ca funcționar public în funcția de Consultant al Direcției, cu salariul de funcție 3400 lei, fiindu-i conferit gradul de calificare Consilier de clasa a treia.

S-a specificat că a activat până în luna ianuarie 2016, când din dorința de a se transfera la un alt loc de muncă, tot cu statutul de funcționar public, dar în cadrul Centrului Național de Integritate, a înaintat solicitările respective Ministerului Culturii, unde a anexat acordul viitorului angajator, care prin demersul nr. 05/7 din 15 ianuarie 2016, a acceptat transferul reclamantei ca funcționar public în calitate de Consultant al Direcției din cadrul Ministerului Culturii, tot ca funcționar public în carul subdiviziunilor Centrului Național de Integritate.

Prin Ordinul nr. 13-p din 22 ianuarie 2016, a fost acceptată eliberarea reclamantei prin transfer de la Ministerul Culturii, cu funcția de Inspector superior în Serviciul resurse umane și secretariat, la Centrul Național de Integritate din 22 ianuarie 2016.

Reclamanta a mai precizat că numai la 22 ianuarie 2016, când i-a fost înmănat carnetul de muncă a aflat că fără acordul său pârâtul a emis Ordinul nr. 01-p din 2 ianuarie 2014, prin care a fost transferat ilegal din funcționar public în calitate de Consultant al Direcției în funcționar nepublic în funcția de Inspector superior în Serviciul resurse umane și secretariat, concomitent fiindu-i redus salariul de funcție lunar cu 1240 lei.

Prin scrisoarea nr. 05/T-21/16 din 12 martie 2016, expediată de Centrul Național de Integritate, a fost informată că transferul nu poate avea loc, deoarece persoanele responsabile din Ministerul Culturii au comunicat că reclamanta nu deține funcție publică.

Consideră Tâlmaci Laura că ordinul sus-menționat este ilegal, deoarece a fost emis fără acordul său, fapt ce se confirmă prin lipsa unui acord expres la acest transfer din funcționar public în funcționar nepublic, nu i-a fost adus la cunoștință, faptul confirmat și prin lipsa semnăturii ei pe ordinul dat, iar lipsa semnăturii sale de pe fișa de post demonstrează că ordinul a fost emis intenționat fără acordul său.

S-a specificat că nici până la data înaintării acțiunii în instanța de judecată, nu i-a fost adus la cunoștință ordinul respectiv, contra semnătură, fapt ce a determinat să sesizeze organele abilitate.

Reclamanta consideră că atunci când angajatorul a modificat unilateral contractul individual de muncă, i-au fost grav lezate drepturile de muncă garantate de Codul muncii și Legea privind statutul funcționarului public.

Prin ordinului nr. 01-p din 2 ianuarie 2014 a fost transferat ilegal de pârât din funcționar public în calitate de Consultant al Direcției în funcționar nepublic, în funcția de Inspector superior în Serviciul resurse umane și secretariat din cadrul Ministerului Culturii.

Tâlmaci Laura a indicat că ordinului nr. 13-p din 22 ianuarie 2016, urmează a fi anulat pe cale de consecință ca urmare a anulării ordinului de transfer nr. 01-p din 2 ianuarie 2014, or, prin ordinul dat a fost transferată dintr-o funcție în care nu a fost angajată, prin urmare în ordinul de transfer la Centrul Național de Integritate este indicată o altă funcție decât cea la care reclamanta a fost angajată.

Consideră că pârâtul prin acțiunile ilegale i-a cauzat un prejudiciu moral considerabil, întrucât a fost privat de dreptul de a munci, iar faptul că a fost ilegal transferat din funcționar cu statut public în funcționar nepublic îi lezează grav drepturile și garanțiile sociale, în prezent nu poate beneficia de transferul la Centrul Național de Integritate, fiindu-i lezată onoarea și reputația, cauzate suferințe psihice, fiind privat de dreptul de a se angaja legal la un alt loc de muncă și de a se folosi de polița de asigurare medicală, fapt ce a determinat-o să solicite repararea prejudiciului moral prin echivalent bănesc în sumă de 50000 lei.

Totodată, cu referire la cererea de repunere în termen a contestării ordinelor sus menționate, reclamanta a indicat că după multiple solicitări verbale, soldate cu eșec, la 25 ianuarie 2016, a depus cerere scrisă oficială în adresa Ministerului Culturii, nr. de înregistrare 192, cu solicitarea să-i fie eliberată copia dosarului personal și nemijlocit ordinele nr. 01-p din 2 ianuarie 2014 și nr. 13-p din 22 ianuarie 2016, însă solicitarea a fost neglijată, fapt ce a determinat-o să sesizeze

organele de poliție pentru a trage la răspundere persoanele competente de neglijarea atribuțiilor de serviciu.

La 9 martie 2016, a recepționat o parte din dosarul personal, expedit de pârât în baza scrisorii de însoțire nr. 11-09/315 din 23 februarie 2016, însă lipseau copiile ordinelor nr. 01-p din 2 ianuarie 2014 și nr. 13-p din 22 ianuarie 2016.

La 10 martie 2016, a depus cerere repetată în adresa Ministerului Culturii, nr. 887, cu solicitarea să-i fie eliberat nemijlocit Ordinul nr. 01-p din 2 ianuarie 2014, privind transferul său în altă funcție, iar prin scrisoarea nr. 11-09/887 din 6 aprilie 2016, a fost informat că o copie a ordinului a fost transmisă avocatului reclamantei la 28 martie 2016.

Reclamanta precizat că la 29 martie 2016, prin intermediul avocatului său, care a primit prin poștă copia dosarului personal și nemijlocit Ordinul nr. 01-p din 2 ianuarie 2014, a făcut cunoștință cu ordinele litigioase.

Ulterior, la 19 aprilie 2016 s-a dresat la medic cu probleme grave de sănătate, care i-a prescris tratament staționar până la 29 aprilie 2016, însă din cauza lipsei poliției medicale și de bani suficienți a urmat acest tratament ambulatoriu, respectiv de la 19 aprilie 2016 până la 29 aprilie 2016 s-a aflat în concediu medical.

Solicită Tâlmaci Laura anularea parțială a Ordinului nr. 01-p din 2 ianuarie 2014 „Cu privire la personal”, în partea ce ține de numirea Laurei Tâlmaci prin transfer din funcționar public în calitate de Consultant al Direcției arte profesioniste, învățământ artistic și industriei culturale, în funcționar nepublic în funcția de Inspector superior în Serviciul resurse umane și secretariat din cadrul Ministerului Culturii, cu efectuarea modificărilor inscripțiilor în carnetul de muncă, încasarea sumei de 30586 lei, ce reprezintă diferența salariului redus în mod ilegal pentru perioada 2 ianuarie 2014 – 22 ianuarie 2016, ca urmare a transferului, cu încasarea plății suplimentare în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din suma salariului neplătit în termenul stabilit mai sus, conform legislației și calculului prezentat, anularea Ordinului nr. 13-p din 22 ianuarie 2016 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu prin transfer”, privind transferul lui Tâlmaci Laura din funcția de Inspector superior în Serviciul resurse umane și secretariat din cadrul Ministerului Culturii, la Comisia Națională de Integritate, ca fiind ilegal, cu efectuarea modificărilor inscripțiilor în carnetul de muncă, restabilirea în funcția de Consultant al Direcției din cadrul Ministerului Culturii, deținută anterior, încasarea din contul pârâtului a salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 22 ianuarie 2016 până la data restabilirii în funcție, conform calculului ce va fi prezentat, repararea prejudiciului moral estimat la suma de 50000 lei, ca rezultat al privării ilegale de statutul de funcționar public și posibilitatea de a munci și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 mai 2017, a fost atrasă în proces Comisia Națională de Integritate, în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 149, vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 decembrie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reclamantei Tâlmaci Laura privind repunerea în termenul de adresare în judecată cu prezenta acțiune în partea pretențiilor privind anularea Ordinului nr. 01-p din 2 ianuarie 2014 „Cu privire la personal” și a Ordinului nr. 13-p din 22 ianuarie 2016 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu prin transfer” emise de Ministerul Culturii în privința reclamantului.

A fost respisă ca tardivă acțiunea înaintată de Talmaci Laura împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, intervenient accesoriu Autoritatea Națională de Integritate, privind anularea parțială a Ordinului nr. 01-p din 22 ianuarie 2014 „Cu privire la personal” și a Ordinului nr. 13-p din 22 ianuarie 2016 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu prin transfer”, încasarea diferenței de salariu în mărime de 30586 lei, încasarea plății suplimentare în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din suma salariului neplătit în termen, restabilirea reclamantului în funcția cu statut de funcționar public deținută anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 22 ianuarie 2016 până la data restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 216, 220-226, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2018, care a fost respins apelul declarat de Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Pruteanu Vasile, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 27 decembrie 2017 (f.d. 247, 248-256, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptând o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 11 mai 2018 Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 91), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 29 mai 2018, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, iar la 6 iunie 2018 și respectiv la 20 iunie 2018, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referințele prin care intimații Autoritatea Națională de Integritate și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării au solicitat respingerea recursului.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, Beniamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, *ibidem*, parag. 41, Marc Brauer, *ibidem*, parag. 35; Miessen, *ibidem*, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentei Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, *ibidem*, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice,

respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Talmaci Laura, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Galina Stratulat

judecătorii

Victor Burduh

Iuliana Oprea